

Trägolvv

Nedlimmat 13-22 mm

Läggningsanvisning

Inspektera material

Kontrollera trägolvet innan och under tiden du lägger. Brädor med synbara fel eller avvikande utseende ska inte läggas in*. Den som installerar golv är ansvarig för att felaktigt/avvikande material inte monteras. Tarkett ersätter defekt material men ersätter inga kringkostnader om felaktigt material installerats.

*Kontakta din återförsäljare.

Acklimatisering

Före montering måste material ges möjlighet att anta rumstemperatur, d.v.s. en temperatur som är lägst +18°C i minst 48 tim. Relativ luftfuktighet ska vara 30-60 %. Tänk på att fukthöjande arbeten t.ex. målning och spackling ska utföras i god tid innan golvläggning.

Hantering

Lagra inte trägolvv från Tarkett direkt på betong, använd distanser/reglar. Förpackningarna ska inte brytas förrän i omedelbar anslutning till läggningen. Paketen skall lagras liggande på plant underlag.

Underlag

Underlaget ska vara plant, fast, torrt, och rent, samt uppfylla krav enligt gällande AMA Hus klass A (max buktighet 3 mm på 2 meters mätlängd, 2 mm på 1 meters mätlängd, och 1,2 mm på 0,25 meters mätlängd). Undergolvvets ytdraghållfasthet skall vara minst 1,5 MPa.

Vid läggning av denna produkt får RF i underlag av normal konstruktionsbetong ej överskrida 90 % RF mätt enligt aktuell utgåva av AMA Hus – beroende på limval (se stycke: *Limmad installation*). Notera att detta värde gäller endast för byggfukt och inte fuktillskott vid golv på mark, över pannrum, med golvvärme, över högtemperaturrör i golv och liknande. Observera att fuktmätning i betong alltid ska utföras av RBK-fuktkontrollant särskilt utbildad personal.

Trägolvv kan limmas på undergolv av betong, spånskiva, plywood eller på redan befintligt trägolvv. I samtliga fall ska underlaget vara fast, plant, rent, och torrt. Befintligt lim och limrester skall avlägsnas.

Fuktskydd

Traditionell ångspärr kan inte användas när trägolvet ska limmas mot underlaget. Vid misstankar om fukt i undergolvet kan Parkettlim MS (8790110) + Primer för Parkettlim MS (8790111) eller tekniskt likvärdigt användas. Alternativt läggs 0,20 mm folie ut på betongen och därpå skjuts en min. 12 mm tjock plywood fast med spikpistol, varpå trägolvet sedan kan limmas.

Golvvärme

Ångspärr ska som huvudregel alltid användas i samband med installation av trägolvv på golvvärme. Vid organiska golvkonstruktioner (exempelvis trä) får det aldrig finnas mer än ett fuktskydd, eftersom fukt då kan stängas in mellan skikten. Vid dessa konstruktioner är det därför viktigt att kontrollera att inget fuktskydd redan finns längre ner i konstruktionen.

Tabell under *Limmad installation* gäller även för golvvärme.

Bok har särskilt stora fuktrörelser, varför Tarkett avråder från att använda detta träslag i kombination med golvvärme.

Spårade skivor

Vid golvvärme i spårade golvspånskivor eller EPS (min. 150 kN/ m² tryckhållfasthet) med värmefördelningsplåtar måste ångspärr användas och skall omlottläggas med minst 200 mm. Ångspärren ska bestå av en åldersbeständig polyetenfolie (min. tjocklek 0,20 mm). Därefter läggs ett mellanlägg av grålumpapp. Sist ska en skiva av plywood eller spån min. 12 mm tjocklek läggas. Skivorna skruvas med trallskruv längd ca 36 mm, cc 200 mm – var aktsam med värmeslingorna.

När värmen passerar genom trägolvet så torkar detta golvet mer än normalt, varvid springor kan uppstå under uppvärmningsperioden. Värmsystemet ska vara utformat så att det ger en jämn värme över hela golvytan och aldrig överstiger 27 °C på någon del av denna. Detta gäller även under mattor, skåp, o.s.v. För att uppnå detta krävs ett självbegränsande elektriskt eller rätt utformat vattenburet golvvärmsystem. Undvik stora och snabba temperaturjusteringar av golvvärmen eftersom det innebär stor påfrestning på golvet.

Verktyg

Följande verktyg behövs:

- Hammare/gummiklubba (Får inte missfärga)
- Fogsvans
- Stick- eller cirkelsåg
- Borr
- Tumstock
- Vinkelhake
- Stämjärn
- Penna
- Limspridare
- Distanskilar

Använder du stick- eller cirkelsåg ska du såga brädan från baksidan. Använder du en vanlig fogsvans ska du såga brädan från ovansidan. Vid läggning behöver du dessutom Tarketts slagkloss (artikelnummer 8790212) och ett slagjärn (8790202). Slagklossen används för att skona brädkanterna vid sammanslagningen utan att ligga i limmet. Använd aldrig en avkapad brädbit som slagkloss. Tarketts slagjärn (Tarktool) förenklar arbetet med att få ned den sista brädraden.

Planera läggningen

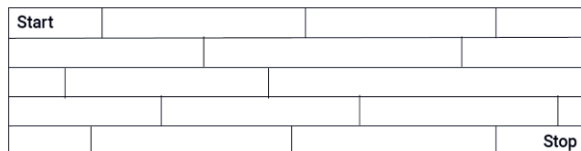
Om rummet är någorlunda kvadratisk bör brädornas längdriktning ligga parallellt med infallande ljus. I rektangulära utrymmen är det lämpligast att lägga brädorna i rummets längdriktning, beroende på trätets rörelse (se nedan under avsnittet *Rörelsefog*).

Observera: I korridorer skall brädorna alltid läggas i korridorrens längdriktning!

Start & stoppbräda

En särskild start- respektive stoppbräda kan ingå i Tarketts trägolvförpackningar (ca. en bunt per 20 m² som är särskilt markerad med etikett).

Mät upp rummet

Kontrollera så att inte sista brädraden blir smalare än 5 cm eller om väggen är krokig bör första brädraden klyvas på längden.

Rörelsefog

Trä är ett levande material, vilket gör att ett trägolv som hellimnats mot underlaget kommer att röra sig lite (svälla resp. krympa) beroende av hur inomhusklimatet förändras under året.

Hellimning mot underlaget minskar behovet av rörelsefog. Av praktiska skäl är det lämpligt att lämna ett mellanrum mellan golv, vägg, och andra fasta installationer på 2-5 mm. Limning mot underlaget innebär att trägolvet rörelser minskas, och rekommenderas för mönsterläggning, stora ytor, etc. Fördelen med limning är att det går att ställa fast inredning t.ex. köksinredning, trappor, väggar, kaminer, eller tyngre föremål direkt på golvet.

Observera: Förekommer dilatationsfogar i byggnaden, ska trägolvet delas över dessa.

Maximal lägningsyta

Ytor kan normalt beläggas i en sammanhängande yta utan begränsningar.

Av estetiska skäl rekommenderas att ytor läggs i förband – ändskarvar förekommer i varje brädrad och är förskjutna minst 500 mm i förhållande till intilliggande brädrad (start- och stoppbrädor kan förskjutas mindre än 500 mm).

Limmad installation

Vid limning mot underlag vänta minst 48-72 timmar innan golvet kan användas fullt ut. Täck golvet med skivmaterial om gångtrafik eller byggnation pågår, tejsa ej mot golvet. Nedan lim och primer, rekommenderas av Tarkett, likvärdiga produkter kan användas.

Parkettlim MS (8790110)

Primer för Parkettlim MS (8790111)

Produkt	Densitet vid 20 °C
Parkettlim MS	1,76 g/cm ³ = 1,76 kg/liter
Primer MS	1,1 g/cm ³ = 1,1 kg/liter

Underlag	Parkettlim MS	Primer för Parkettlim MS
Trägolv 8-10 % RF	1200 ± 100 g/m ^{2*}	0 g
Betong < 65 % RF	1200 ± 100 g/m ^{2*}	0 g
Betong 65-85 % RF	1200 ± 100 g/m ^{2*}	250 g/m ^{2**}
Betong 85-90 % RF	1200 ± 100 g/m ^{2*}	250 g/m ^{2**}

* Limspridare TKB B13 (artikelnummer 8790211)

** Roller 250 (artikelnummer 8790215)

Läggning av plank

Slitskiktet på plank består av massivt trä. Färgskillnader mellan brädorna förekommer och även mindre skillnad mellan närliggande brädors färgnyans kan upplevas störande. Därför bör plankgolv "sorteras" vid installationen. Öppna flera paket och lägg med mjuka färgövergångar. Då undviks att golvet ljusaste bräda hamnar intill golvet mörkaste.

Kollektion NOBLE

Läggning av mönsterblock

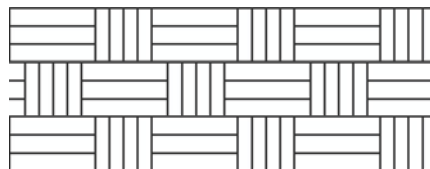
Genom det handgjorda tillverknings sättet av golvet kan det förekomma en viss variation i mönsterbilden.

Exakt mönsterpass är därför svår att uppnå. Hänsyn skall tas till att smärre förskjutningar kan förekomma i mönsterbilden.

Tips: Installera en hel brädrad utan att fästa långsidan – skjut brädraden i sidled för att få så bra mönsterbild som möjligt med raden intill, vik sedan fast brädraden. Fortsätt med samma metod på resterande brädader.

Läggning av mönster Rutbräda

Rutbrädans mönster är tänkta att läggas i ett s.k. holländskt mönster (se bild nedan)

Bomljud

Vid nedlimning av trägolv är det viktigt att kontrollera att undergolvet, limmet, och trägolvet har kontakt med varandra, så att bomljud inte uppstår. Kontrollera det ofta genom att knacka på golvet under installation. Upptäcks bomljud måste golvet belastas för att limmet ska få vidhäftning.

Skyddstäckning

Skyddstäck golvet med hård papp (8790308) eller liknande. Skyddsmaterialet skall kunna släppa igenom fukt och får inte missfärga den färdiga golvytan.

Tips: skyddstäck hela golvet för att undvika färgförändringar av UV-ljus.

Ska golvet belastas med byggmaterial eller köra pallastare etc. under byggtiden ska golvet skyddas med skivmaterial (minst 12 mm).

Observera: Tejsa aldrig direkt på golvet.

Skötselråd

Följ alltid senast uppdaterat skötselråd på www.tarkett.se

Läggning av trägolv | Fjäder/not-profil, T & G

1 Mät ut första brädraden genom att lägga ut den utan lim.

2 Vid slutet av raden, vänd sista brädan så att fjäder ligger mot fjäder. Skjut kortändan tätt mot väggen.

3 Markera kapsnittet med en penna 4-5 mm från föregående brädas kortända, så får du lättare ned brädan på plats.

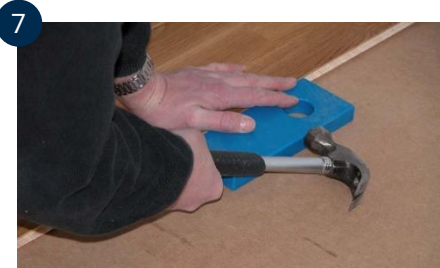
4 Kapa brädan till rätt längd

5 Plocka upp den utlagda brädraden. Sprid lim på undergolvet, motsvarande hela brädraden.

6 Lägg ner bräda för bräda och kila mot vägg. Upprepa punkterna 1-5, starta med den avkapade brädan. Observera att det bör vara minst 500 mm mellan ändskarvar över hela golvet, gäller ej start- & stoppbrädor.

7 Använd alltid Tarketts slagkloss och aldrig en avkapad brädbit, när bräderna ska slås samman.

8 Om brädans långsida möter ett rör: borra hål som har ca 10 mm större diameter än själva röret. Mät ut hur långt från brädans ände hålen ska borras -

9 - och hur långt från brädans kant hålen ska komma.

10 Såga av den bit som ska sitta bakom rören, närmast väggen. Snedsåga som visas på bilden. Om hålen är belägna vid brädans kortända, kapas brädan i 90° vinkel rakt genom hålen. Sprid ut MS lim på undergolvet och sedan trälim på passbitens sidor, slå brädan på plats, täck med rörmanschetter.

11 Sista brädraden behöver oftast kapas på längden. Lägg då sista brädan med fjädern mot väggen, rakt över och kant i kant med den näst sista brädraden. Lägg på en överbliven brädbit och mät upp avståndet genom att föra brädbiten längs med väggen, samtidigt som du markerar med en penna var du ska såga av sista brädan.

12 Sprid ut lim, lägg ner sista brädraden och slå in den med hjälp av slagjärnet. Kila mot vägg.

Läggning av trägolv | 2-lock

1 Innan läggningen av första raden påbörjas ska först den utskjutande träprofilen på brädans fjädersida sågas bort.

2 Mät ut första brädraden genom att lägga ut den utan lim.

3 Vid slutet av raden, vänd sista brädan så att not ligger mot not. Skjut kortändan tätt mot väggen. Markera kapsnittet med en penna 4-5 mm från föregående brädas kortända, så får du lättare ned brädan på plats.

4 Kapa brädan till rätt längd.

5 Plocka upp den utlagda brädraden. Sprid lim på undergolvet, motsvarande hela brädraden. Lägg ner bräda för bräda och kila mot vägg.

6 Upprepa punkterna 2-4, plocka upp och sprid lim. Börja andra brädraden med den avkapade brädan från första raden. Lägg golvbrädan på plats i not-spåret och pressa ner i limmet.

7 Andra brädan, andra raden: Lägg brädan försiktigt tätt intill den föregående brädans kortända. Vik ned brädan med en sammanhängande rörelse samtidigt som du trycker lätt på den föregående brädans kortända. Se till att brädorna ligger tätt intill varandra medan du viker ned den. Fortsätt installera golvet enligt tidigare beskrivning.

8 Gå tillbaka längs brädraden medan du pressar ner raden mot undergolvet (i limmet). Fortsätt så enl punkterna 6-8.

9 Sista raden: När du kommer till sista raden kan det hända att brädorna inte passar på bredden. Lägg i så fall den sista brädan med notsidan mot väggen, ovanpå och kant i kant med den näst sista brädan. Placera en extra brädbit (såga bort utstickande delen på not-sidan) ovanpå och mät mellanrummet genom att dra brädbiten längs väggen och markera med en blyertspenna där den sista brädan ska kapas. Om den sista brädraden inte har kapats måste den utstickande läppen sågas av för att en rörelsefog ska bibehållas.

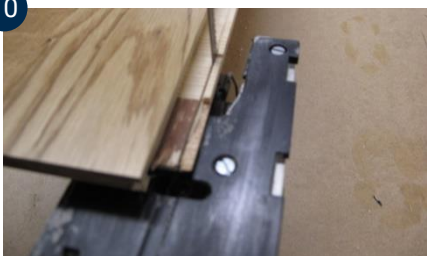
Se fortsättning nästa sida!

Läggning av trägolv | 2-lock

10

Om utrymme saknas för att kunna vika ner sista brädan, kan den i stället skjutas in från sidan. För att kunna göra detta, måste först fjädern på näst sista brädan göras rak. Använd t ex en sticksåg eller stämjärn, ta bort den del som ligger som en kulle längst ut på fjädern.

11

Dörfoder kan man ta av och flytta upp men det är oftast enklare att såga av dem. Använd en lös golvbräda som höjdmall och såga fodret med en fintandad såg. Skjut in golvet under fodret. Se även punkt 10.

12

Sprid ut lim, lägg ner sista brädan och slå in den med hjälp av slagjärnet.